

at vække Lyst til Efterfølgelse af Exemplet fra andre Sider. Det var paa Indstilling af Direktionen, at der i 1858—60 af Statskassen bevilgedes Midler til Restaurationen af Kalkmalerierne i Christian den 1stes Kapel i Roskilde Domkirke, en Bevilling, der ledte til en fuldstændig Afværkning og Restauration af hele Domkirkens maleriske Udmykning.

Vel har man paa Grund af Maleriernes mangelfulde Konserveration — undertiden ogsaa af andre Hensyn — maattet opgive deres fremtidige Bevaring i adskillige Kirker og nøies med at lade dem afbløde, men i mange Tilfælde ere Bestræbelserne for at bevare dem blevne støttede, dels ved specielle Bevillinger af Rigsdagen og Tilskud fra Kommuner og Stiftelser, dels ved velvillig Imødekommenhed af private Kirkeiere, af hvilke flere endog selv have bekostet de fundne Kalkmalerier fuldstændigt fremdragne og restaurerede. Smellem de Kirkebygninger, hvis gamle malede Dekoration er bleven fremdragen, kan, foruden Skibby Kirke og Roskilde Domkirke, særlig fremhæves: Ringsted, Sorø, Fjenneslev, Hagested, Hjørklunde, Sæby (Løve Herred), Wallensbæk, Kerslev (Thune Herred), Lynghøj (Søffelunds Herred), Faxe, Beilø og Sværborg Kirker i Sjælland, Sæthøj, Raasted og Stubbekjøbing Kirker paa Lolland-Falster, Gudme, Gløbe og Sønderum Kirker i Fyen, Aarhus, Dragstrup, Tellinge og Højel i Sylland, Ny Lærker paa Bornholm o. fl.

Der er derved allerede nu tilveiebragt et meget betydeligt kunst- og kulturhistorisk Materiale til Belysning af Middeltalderens kirkelige Liv og Lære og dennes Udvikling, ligesom ogsaa af det verdslige Liv i samme Tidsrum, idet Vaaben, Dragter og Redskaber trofast ere gjengivne saaledes, som Kunstnerens Samtid brugte dem. Der er fremkommet Behandlinger af Folkets egne nationale Legender (Hellig Olaf's Maleriet i Wallensbæk Kirke), og der er fundet Fremstillinger, som have ydet vigtige Oplysninger til vedkommende Bygningsmonuments Historie, ligesom de have været af Betydning for Fædrelandets Historie i Almindelighed ved at minde om Personer, som deri have spillet en fremragende Rolle (Fjenneslev, Sæby, Skjoldefrisen i Sorø).

De saaledes til Direktionen indkommende Anmeldelser af Fund af Kalkmalerier ere navnlig tiltaagne i Antal, efterat Rigsdagen i 1873 havde givet Direktionen en ekstraordinær Bevilling til Undersølgelsesrejser og Fredninger omkring i Landet. Men det kunde derved efterhaanden ikke være Andet, end at Mængden af de stadigt, ogsaa gennem Ministeriet, fra vidt spredte Egne af Landet indløbende Meddelelser om saadanne Fund overstege de for Direktionen disponible Kræfter og de specielle Krav til Fredninger af de for en truende Ødelæggelse udsatte Gravhøje, Stendysser og større Mindesmærker, som den ovennævnte ekstraordinære Bevilling særligt stillede.

Disse Betænkkeligheder undlod Direktionen ikke under 18de Februar 1882 at fremsætte for Ministeriet, efter at dette havde forlangt Direktionens Ytringer om et tilfattet Cirkulære til Stiftsøvrighederne angaaende en fremtidig hurtigere Indberetning om og Undersøgelse af de Kalkmalerier, der Tid efter anden fremkom i vore Kirker, idet man samtidigt henstillede til Ministeriet om, saafremt Cirkulæret maatte udgaa, da at udbirke en ekstraordinær aarlig Bevilling for Direktionen til at afholde de fornødne Omkostninger.

Efter at Rigsdagen paa Finantsloven 1883—84 havde bevilget en Sum af 3,500 Kr. „til Undersøgelse af Kalkmalerier, der komme tilsyn i Kirkerne, samt deres Restauration eller Afblødning“, udkom det tilfattede Cirkulære desangaaende den 2den Mai d. A.

Ved denne Ministeriet givne Bevilling har Direktionen i indeberende Finantsaar ladet undersøge Kalkmalerier i 24 forskjellige Kirker omkring i Landet, 8 i Sjælland, 3 paa Lolland (og Fæmø), 1 i Fyen og 12 i Sylland, væsentligst ved Professor Rornerup, Justitsraad Winstrup og Arkitekterne Schiødt og Uldall. Desuden er der modtaget Meddelelse om paatrusne Spor af Kalkmalerier i 6 Kirker i Sylland, 2 paa Lolland og 1 paa Bornholm, der skjønnes at være saa ubetydelige og værdiløse, at enten deres Overhoidning tillodes, eller deres Undersøgelse opstattes til en senere Veilighed.

Mellem de ovennævnte undersøgte Malerier maa fra den romerske Periode fremhæves Malerierne i Tybjerg Kirke paa Sjælland og i Stenild i Sylland fra Overgangen til eller Begyndelsen af det 13de Aarhundrede. Til omtrent samme Tid henhører Palmetdekorationen om Korbuuen i Stenille Kirke ved Sorø. I Søborg Kirke fandtes Dekorationer fra det 13de Aarhundrede, derimellem et adeligt Vaabenkjold med Hjelm over. De Resten af Malerier, der fremdroges i Vejlbj